

Urheiluviedonlyönnin pitkääikaisen kannattavuuden perusteet

Sisältö

1. Johdanto
2. Expected Value ja vedonvälittäjän etu
3. Miten ammattilaiset tekevät rahaa
4. Closing Line Value
5. Cash Out
6. Riskienhallinta ja pelikassan hallinta
7. Yhdistelmävetoja

Johdanto

Vedonlyönnin aloittaminen on helppoa – mutta siinä menestyminen on erittäin vaikeaa. Ensi silmäyksellä kaikki vaikuttaa yksinkertaiselta: seuraat otteluita, tunnet joukkueet ja valitset voittajan. Jos se kuitenkin olisi niin helppoa, huomattavasti useampi tekisi vedonlyönnillä voittoa.

Todellisuudessa suurin osa vedonlyöjistä häviää rahaa pitkällä aikavälillä. Ei siksi, että he eivät ymmärtäisi urheilua, vaan siksi, että he eivät ymmärrä, miten vedonlyönti oikeasti toimii. Kyse ei ole siitä, kuinka hyvin tunnet lajin, vaan siitä, kuinka hyvin ymmärrät kertoimien taustalla olevan matematiikan.

Tämän e-kirjan tarkoituksena on syventää ymmärrystäsi vedonlyönnistä, selittää miksi suurin osa ihmisistä häviää rahaa ja ennen kaikkea näyttää, mitä pitkäaikainen voitollinen vedonlyönti todella vaatii.

Jotta voit voittaa vedonlyönnissä, sinun täytyy arvioida todennäköisyydet vedonvälittäjiä tarkemmin. Pelkkä tieto siitä, kumpi joukkue on parempi, ei riitä alkuunkaan – vedonvälittäjät tietävät sen jo. Vedonvälittäjät ovat tämän alan asiantuntijoita, ja juuri siksi he tekevät voittoa tavallisilla vedonlyöjillä, jotka pelaavat suosikkeja ajattelematta kertoimien taustalla olevaa matematiikkaa.

Vedonvälittäjillä on käytössään valtavat datamäärät, kehittyneet matemaattiset mallit ja reaaliaikainen informaatio. He tuntevat joukkueiden vahvuudet ja heikkoudet, loukkaantumiset sekä kaikki muut tekijät, jotka voivat vaikuttaa otteluun.

Avain menestykseen on pelata **kertoimia, ei joukkueita**. Tämä yksinkertainen ajattelutavan muutos erottaa satunnaiset vedonlyöjät ammattimaisista pelaajista. Suurin osa ihmisistä lyö vetoa sen joukkueen puolesta, jonka he uskovat voittavan. Ammattilaiset taas lyövät vetoa silloin, kun he löytävät **ylikertoimen (value-betin)**.

Yksi yleinen harhaluulo on, että omien tuttujen sarjojen tai lajien seuraaminen antaa automaattisesti etulyöntiaseman. Moni saattaa ajatella: *"Salah on loukkaantunut, joten lyön vetoa Liverpoolia vastaan."* Todellisuus on kuitenkin toinen: jos sinä tiedät sen, myös vedonvälittäjät tietävät – ja todennäköisesti he tiesivät sen jo ennen sinua. Tällainen tieto on jo huomioitu kertoimissa. Siksi vetojen pelaaminen ilmeisten havaintojen perusteella ei anna sinulle etua.

Expected Value (EV)

Odotusarvo (Expected Value, EV) on vedonlyönnin tärkein käsite. Kaikki muu – todennäköisyyksien mallintamisesta ylikertoimien löytämiseen – perustuu tähän.

Yksinkertaisesti sanottuna odotusarvo kertoo, kuinka paljon voit odottaa voittavasi tai häviäväsi pitkällä aikavälillä. Se kertoo, onko veto pitkällä aikavälillä kannattava vai kannattamaton, jos pelaisit samanlaisen vedon satoja kertoja.

Jos odotusarvo on positiivinen, sinulla on etu vedonvälittäjään nähden. Jos se on negatiivinen, häviät pitkällä aikavälillä rahaa väistämättä – riippumatta siitä, kuinka monta vetoa voitat lyhyellä aikavälillä. Ilman positiivista odotusarvoa pitkäaikainen voitollinen vedonlyönti ei ole vain vaikeaa – se on matemaattisesti mahdotonta.

Vedonvälittäjän etu

Jotta ymmärtäisit, miten vedonlyönnissä voi voittaa, sinun täytyy ensin ymmärtää, miksi ”talo aina voittaa” pitkällä aikavälillä.

Vedonvälittäjät eivät tee rahaa siksi, että he osaisivat ennustaa otteluiden lopputulokset sinua paremmin. He tekevät rahaa tarjoamalla kertoimia, jotka ovat hieman oikeaa kerrointa matalampia. Jokainen julkaistu kerroin perustuu implisiittiseen todennäköisyyteen – eli vedonvälittäjän arvioon tapahtuman todennäköisyydestä – mutta siihen on lisätty kate, joka takaa vedonvälittäjälle voiton pitkällä aikavälillä riippumatta siitä, miten ottelu päättyy.

Esimerkiksi jos Liverpoolin voittotodennäköisyys tulevassa ottelussa on 50 %, reilu kerroin olisi silloin 2,00 ($1 / 0,50 = 2,00$). Vedonvälittäjä ei kuitenkaan tarjoa kerrointa 2,00, vaan esimerkiksi 1,83–1,90.

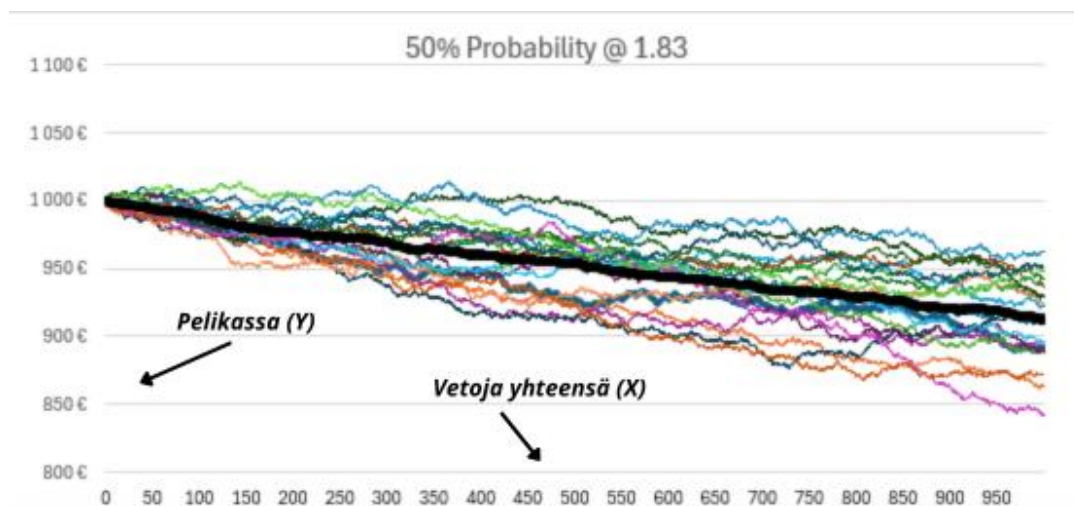
Ero saattaa vaikuttaa pieneltä, mutta juuri sillä vedonvälittäjät tekevät voittonsa. Jos hyväksyt kertoimen 1,83 vedosta, jonka oikea kerroin olisi 2,00, lukitset itsellesi -8,5 %:n odotusarvon (EV) ($1,83 / 2,00 = 0,915$). Se on pitkällä aikavälillä tappiollinen strategia.

Jos panostat tällaiseen vetoon 100 euroa, odotettu tappiosi on 8,50 euroa jokaista vetoa kohden.

Suurin osa harrastajavedonlyöjistä ei edes huomaa tätä vedonvälittäjän marginaalia. He tekevät vetonsa fiiliksen, suosikkijoukkueensa tai pintapuolisen analyysin perusteella ja hyväksyvät huonot kertoimet niitä sen enempää miettimättä.

Juuri tästä syystä 99 % vedonlyöjistä häviää rahaa pitkällä aikavälillä. He pelaavat jatkuvasti negatiivisen odotusarvon vetoja, ja ajan myötä vedonvälittäjän pieni marginaali syö heidän pelikassansa hitaasti mutta varmasti.

Tavallinen vedonlyöjä on siis lähtökohtaisesti altavastaajana – ja vedonvälittäjä on käytännössä voittanut jo ennen kuin ottelu on edes alkanut.

Tässä olemme simuloineet 1 000 vetoa yhteensä 20 kertaa siten, että jokaiseen vetoon panostetaan 1 €. Jokaisen vedon todellinen voittotodennäköisyys on 50 % (oikea kerroin 2,00). Veto osuu keskimäärin joka toisella kerralla, mutta tarjottu kerroin on vain 1,83, mikä johtaa tasaiseen tappioon pitkällä aikavälillä.

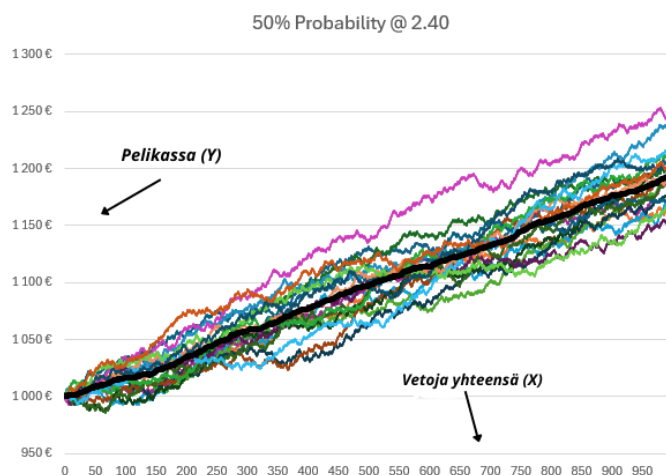
Miten ammattilaiset tekevät rahaa?

Käännetään tilanne nyt toisinpäin ja palataan Liverpool-esimerkkiin.

Oletetaan, että vedonlyöntimallimme arvioi Liverpoolin voittotodennäköisyydeksi 50 %, mikä tarkoittaa, että oikea kerroin on 2,00. Jos vedonvälittäjä jostain syystä tarjoaa Liverpoolin voitolle mitä tahansa yli 2,00:n, ja tiedämme oikean kertoimen olevan 2,00, olemme löytäneet ylikertoimen (value-betin).

Ammattilaista ei kiinnosta, mikä joukkue on kyseessä – jos tässä tapauksessa tarjottu kerroin on yli 2,00, veto on pelattava.

Oletetaan, että vedonvälittäjä tarjoaa Liverpoolin voitolle kertoimen 2,40. Tällöin olemme löytäneet 20 %:n edun ($2,40 / 2,00 = 1,20$). Toisin sanoen jokaisella 100 euron panoksella odotettu tuotto on pitkällä aikavälillä keskimäärin 20 euroa voittoa.

Tässä esimerkissä olemme simuloineet 1 000 vetoa yhteensä 20 kertaa siten, että jokaiseen vetoon panostetaan 1 €. Jokaisen vedon voittotodennäköisyys on 50 %, ja kaikki vedot on pelattu kertoimella 2,40. Koska tarjottu kerroin on selvästi korkeampi kuin oikea kerroin 2,00, vedoilla on positiivinen odotusarvo.

Vaikka sekä tavallisella vedonlyöjällä että ammattilaisella on täsmälleen sama todennäköisyys voittaa yksittäinen veto, vain ammattilainen saa vedostaan maksimaalisen tuoton. Pitkällä aikavälillä tämä etu kasvaa yhä suuremmaksi – ja juuri näin ammattilaiset tekevät voittoa.

Jos pelaat johdonmukaisesti positiivisen odotusarvon (EV+) vetoja, pitkäaikainen voitto ei ole vain mahdollisuus – se on matemaattinen väistämättömyys. Lyhyellä aikavälillä tappioita tulee ja niitä kuuluu tullakin, vaikka pelaisit pelkästään EV+ vetoja. Se johtuu varianssista. Kun vetoja kertyy riittävän paljon, sekä hyvä että huono tuuri tasoittuvat ajan myötä. Satunnaisuus häviää, ja jäljelle jää strategiasi todellinen etu.

Closing Line Value (CLV)

Closing Line tarkoittaa viimeisiä saatavilla olevia kertoimia juuri ennen ottelun alkua. Näitä kertoimia pidetään markkinoiden tarkimpina, sillä ne heijastavat miljoonien eurojen panostuksia sekä kokeneiden vedonlyöjien näkemystä. Closing Linen voittaminen on useimmissa tapauksissa yksi tärkeimmistä pitkän aikavälin voitollisen vedonlyönnin tunnusmerkeistä.

Closing Linen voittaminen tarkoittaa sitä, että olet saannut vedollesi korkeamman kertoimen kuin mikä kerroin on juuri ennen ottelun alkua. Esimerkiksi jos pelaat vedon kertoimella 2,40 ja kerroin laskee ennen aloituspotkua 2,00:aan, olet saavuttanut 20 %:n Closing Line Valuen (CLV). Jos onnistut voittamaan Closing Linen johdonmukaisesti, voit odottaa tekeväsi voittoa pitkällä aikavälillä.

Positiivisen odotusarvon (EV) vetoja löytyy todennäköisimmin silloin, kun markkina avautuu ja vetoja ei ole vielä juurikaan pelattu. Siinä vaiheessa kertoimet perustuvat ainoastaan vedonvälittäjän alkuperäiseen arvioon tapahtuman todennäköisyyksistä. Vaikka avauskertoimetkin ovat usein melko tarkkoja, ne tarkentuvat yleensä sitä mukaa, kun markkinoille tulee enemmän rahaa ottelun lähestyessä. Mitä lähempänä ottelun alkua ollaan, sitä epätodennäköisempää on löytää ylikertoimia.

CLV on erityisen tärkeä suurilla markkinoilla, kuten Valioliigan 1X2-vedoissa, joissa liikkuu valtavia rahamääriä. Pienemmillä markkinoilla, kuten pelaajapropeissa tai laukausvedoissa, Closing Linen voittaminen on edelleen hyödyllinen mittari, mutta sen merkitys on pienempi, koska kertoimiin vaikuttaa huomattavasti vähemmän rahaa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että jos et pysty johdonmukaisesti voittamaan Closing Linea, pitkäaikainen voitollinen vedonlyönti on erittäin epätodennäköistä.

Tässä on esimerkki Closing Linen voittamisesta: pelasimme vedon kertoimella 2,00, ja juuri ennen ottelun alkua kerroin oli laskenut 1,61:een. Tällöin saavutimme 24,2 %:n Closing Line Valuen (CLV), sillä $2,00 / 1,61 = 1,242$ (124,2 %), eli kerroin oli 24,2 % korkeampi kuin Closing Line.

○ **Under 9.5** 2.00

Match Shots on Target

 Genoa

 Fiorentina

Sat 10 Oct

16:00

✕ **Under 9.5**

Match Shots on Target

Genoa v Fiorentina

1.61

Set Stake

Place Bet

Cash Out

Kun olet löytänyt ylikertoimen, vedonvälittäjä saattaa myöhemmin muuttaa kerrointa. Tällöin sinulle voidaan tarjota **Cash Outia**, joka on suurempi kuin alkuperäinen panoksesi. Näin tapahtuu, koska vedonvälittäjä haluaa ostaa takaisin vedon, jonka se on hinnoitellut väärin, tarjoamalla sinulle epäreilun Cash Out -tarjouksen.

Monelle tämä voi tuntua houkuttelevalta – tarjolla näyttää olevan lähes ilmaista rahaa. Todellisuudessa Cash Outin hyväksyminen kuitenkin heikentää pitkän aikavälin tulostasi ja hyödyttää vedonvälittäjää.

Esimerkiksi pelasimme **Mallorca +0,5 korttia** kertoimella **1,85**. Juuri ennen ottelun alkua sama veto oli saatavilla enää kertoimella **1,25**. Vedonvälittäjä tarjosi meille **194,67 €:n Cash Outia**.

Reilu Cash Out tässä tilanteessa olisi kuitenkin ollut **222 €**. Se lasketaan jakamalla vedon mahdollinen palautus nykyisellä kertoimella:

$$277,50 \text{ €} / 1,25 = 222,00 \text{ €}$$

Jos hyväksyisimme tarjotun Cash Outin, luopuisimme **27,33 euroa**:

$$222,00 \text{ €} - 194,67 \text{ €} = 27,33 \text{ €}$$

Toisin sanoen vedonvälittäjän tarjoama Cash Out on lähes aina heidän edukseen. Siksi ylikertoimen löydettyäsi on yleensä kannattavampaa pitää veto loppuun asti kuin hyväksyä vedonvälittäjien Cash Out -tarjous.

The screenshot shows a betting app interface with a dark background. At the top, it displays '€150.00 Single' in green. Below this, the bet is identified as 'Mallorca +0.5 1.850' under the category 'Asian Handicap Cards'. The match is 'Barcelona' (with a red and blue icon) vs 'Mallorca' (with a yellow and red icon), scheduled for 'Tue 22 Apr' at '22:30'. The 'Stake' is '€150.00' and the 'To Return' is '€277.50'. At the bottom, a green button offers 'Cash Out €194.67'.

€150.00 Single	
○ Mallorca +0.5 1.850	
Asian Handicap Cards	
Barcelona	Tue 22 Apr
Mallorca	22:30
Stake	To Return
€150.00	€277.50
Cash Out €194.67	

Riskienhallinta ja pelikassan hallinta

Riskienhallinta

Kuten aiemmin todettiin, lyhyen aikavälin tappiot ovat väistämättömiä – vaikka pelaisitkin johdonmukaisesti positiivisen odotusarvon (EV+) vetoja. Tavallinen vedonlyöjä voi hyvinkin pärjätä maailman parasta ammattilaista paremmin esimerkiksi 20 vedon otannalla. Se johtuu **varianssista**. Näin pienessä otoksessa tulokset voivat vaihdella voimakkaasti sattuman vaikutuksesta. Mitä enemmän vetoja kuitenkin kertyy, sitä enemmän varianssi tasoittuu ja strategian todellinen etu alkaa näkyä.

Koska voittoa ei voida koskaan taata lyhyellä aikavälillä, on erittäin tärkeää hajauttaa pelikassa useisiin vetoihin ja pelata vastuullisesti. On huomattavasti parempi panostaa pieniä summia useisiin kohteisiin kuin riskeerata suuria summia vain muutama vetoon. Jos panostat liian suuren osan pelikassastasi liian harvoihin vetoihin, voit menettää koko pelikassasi, vaikka strategiasi olisi pitkällä aikavälillä voitollinen.

Yhdistämällä positiivisen odotusarvon kurinalaiseen pelikassan hallintaan annat itsellesi parhaat mahdollisuudet voittaa vedonvälittäjät pitkällä aikavälillä.

Pelikassan hallinta

Vedonlyönnissä käytetään **unitteja (U)** yleisenä mittayksikkönä kuvaamaan, kuinka suuren osuuden pelikassasta kuhunkin vetoon tulisi panostaa. Koska jokaisen pelikassa on erikokoinen, euromääräisistä panoksista puhuminen voi olla harhaanjohtavaa.

Perusta vedonlyöntiä varten erillinen pelikassa, joka koostuu rahasta, jonka olet valmis häviämään. Yksittäiseen vetoon panostetaan tyypillisesti **1–4 % pelikassasta** riippuen vedon odotusarvosta (Expected Value, EV). Kun pelikassasi kasvaa ajan myötä, myös yhden unitin arvo kasvaa, jolloin myös panoksesi ja pitkän aikavälin tuotot kasvavat vastaavasti.

Ovatko yhdistelmävedot kannattavia?

Sosiaalisessa mediassa kuulee usein, että vedonlyönnissä kannattaa keskittyä yksittäisiin vetoihin ja että yhdistelmävedot ovat lähtökohtaisesti huono idea. Yleinen perustelu kuuluu: ”Jos yksi ottelu häviää, koko yhdistelmäveto häviää.” Tällainen tapa tarkastella yhdistelmävetoja on kuitenkin täysin väärä.

Se, että yhdistelmäveto voi hävitä yhden ainoan kohteen vuoksi, ei automaattisesti tarkoita, että kyseinen veto olisi huono tai kannattamaton. Olennaista ei ole se, kuinka monta kohdetta yksittäinen yhdistelmäveto sisältää, vaan se, onko mukaan valituilla vedoilla positiivinen odotusarvo.

Vedonlyönnissä on viime kädessä kyse todennäköisyyksistä ja hinnasta. Jos löydät kohteen, jossa arvioimasi todennäköisyys on korkeampi kuin tarjotun kertoimen perusteella oletettu todennäköisyys, kyseisessä vedossa on arvoa. Tämä pätee riippumatta siitä, pelaatko vedon yksittäisenä vetona vai yhdistätkö sen muihin kohteisiin.

Ongelma ei siis ole se, että yhdistelmävedot olisivat itsessään huonoja. Ongelma syntyy silloin, kun vetoja yhdistellään ottamatta huomioon niiden todennäköisyyksiä, kertoimia ja odotusarvoa.

Otetaan kaksi esimerkkiä

Pelaat yksittäisen vedon kertoimella 2,00, vaikka arvioit vedon oikeaksi kertoimeksi 1,80. Sinulla on tällöin noin 11 %:n etu eli, edge ($2,00/1,80=1,11$).

Jos lisäät mukaan kolme vetoa kertoimella 2,00, jossa jokaisen vedon oikea kerroin olisi 1,80, saat yhdistelmävedon kokonaiskertoimeksi 8,00 ($2,00 \times 2,00 \times 2,00$).

Näiden kolmen vedon perusteella yhdistelmän oikea kerroin olisi 5,83 ($1,80 \times 1,80 \times 1,80$). Tarjottu kerroin on siis huomattavasti korkeampi kuin arvioitu oikea kerroin, ja yhdistelmävedossa on noin 37 %:n etu ($8,00/5,83=1,37$). Eli huomattavasti korkeampi kuin siinä tapauksessa, että pelaisit vain yksittäisen vedon 11 % EV: llä.

Otetaan sitten esimerkki, jossa kaikki on päinvastoin.

Pelaat kertoimella 1,80, vaikka arvioit vedon oikeaksi kertoimeksi 2,00. Tällöin vedolla on negatiivinen odotusarvo, -10 prosenttia ($1,80/2,00=0,9$).

Kun yhdistät kolme tällaista vetoa yhdistelmävedoksi kertoimilla 1,80, saat kokonaiskertoimeksi 5,83 ($1,80 \times 1,80 \times 1,80$).

Yhdistelmän oikea kerroin olisi tässä tapauksessa 8,00 ($2,00 \times 2,00 \times 2,00$). Tämän seurauksena negatiivinen odotusarvo kasvaa koko yhdistelmävedon osalta jo noin -27,1 %:n ($5,83/8,00=0,729$). Eli huomattavasti matalampi kuin siinä tapauksessa, että pelaisit vain yksittäisen vedon -10 %:n EV: llä.

Juuri tästä syystä yhdistelmävetoja ei pitäisi arvioida pelkästään sen perusteella, osuivatko kaikki kohteet. Sen sijaan kannattaa tarkastella kokonaisuutta: mitä kohteita valittiin, millä kertoimilla niitä pelattiin ja kuinka paljon niissä oli arvoa? Yhdistelmäveto ei siis ole automaattisesti huono vain siksi, että yksi kohde voi kaataa koko vedon. Ratkaisevaa on se, mitä kertoimia saat suhteessa omiin todennäköisyysarvioihisi.